

ת"פ 55443/06/18 - מדינת ישראל נגד מ"נ

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 55443-06-18 מדינת ישראל נ' מ"נ

בפני בעניין:	כבוד השופט דוד שאול גבאי ריכטר מדינת ישראל
תביעות ירושלים	המאשימה
נגד מ"נ	
ע"י ב"כ עו"ד הלנה לובושיץ	הנאשם

גזר דין

כתב האישום

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירות ובעובדות המנויות בכתב האישום המתוקן, ללא הסדר לעונש. מכתב האישום עולה, כי ביום 3.10.2017 בשעה 13:30 בירושלים, הנאשם תקף נהג "אגד", מר אליעזר כהן (להלן - **המתלונן**) וגרם לו חבלה של ממש. המתלונן הגיע לתחנה ועצר להעלאת נוסעים. הנאשם ניגש לדלת במטרה לעלות לאוטובוס, כאשר הוא מחזיק בחפץ גדול. המתלונן הסביר לנאשם, כי לא יוכל להעלותו לאוטובוס יחד עם החפץ, מאחר שמדובר בחפץ שיכול לסכן את הנוסעים האחרים. בשלב מסוים, ובעקבות ויכוח בין הנאשם למתלונן, ירד המתלונן לעבר הנאשם במטרה להסביר לו את החלטתו אך הנאשם סירב לקבל את דבריו של המתלונן, קילל אותו, רץ לעברו, נגח בו בפנים, וכתוצאה מכך נהדף המתלונן, נבחל מדלת האוטובוס ונפל על הרצפה כשנגרמה לו נפחות בלחי ובשפה. בשל כך, הורשע הנאשם בעבירה של תקיפה חבלנית, לפי סעיף 380 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**).

מהלך הדין

ביום 4.11.2018 הצדדים הגיעו להסדר טיעון ללא הסכמה עונשית, לפיו כתב האישום יתוקן כמפורט לעיל, הנאשם יודה ויורשע וישלח להליך של "צדק מאחה". הוכרע דינו של הנאשם על-סמך הודאתו והמשך הדיון בתיק נדחה.

במהלך חודש ינואר 2019 נבדק הנאשם ע"י הפסיכיאטר המחוזי, שסבר, לנוכח ממצאי בדיקתו, כי נדרשת בדיקה בתנאי הסתכלות, וזאת על מנת שניתן יהיה לגבש מסקנות בעניינו של הנאשם. בשל סירובו של הנאשם הנובע מנסיבות אישיות, הדבר לא נעשה ותהליך האבחון הפסיכיאטרי לא הסתיים.

במקביל, התברר כי הליך הצדק המאחה לא יצא את הפועל לנוכח סירובו של המתלונן.

בדין מיום 17.2.2019 הופנה הנאשם לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר, מבלי שהייתה הסכמה עונשית בין הצדדים.

תסקיר

מהתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם עולה, כי מדובר באדם כבן 34, יליד איראן, נשוי בשנית ואב ל-3 ילדים מנישואיו הנוכחיים, בין גילאי שנה עד שש שנים. הוא עובד כיום בחנות לכלי כסף. אשתו עובדת במשרה חלקית, ובשל מצבה הבריאותי, מקבלת קצבת נכות. הוא סיים 12 שנות לימוד באיראן עם בגרות מלאה, אך תיאר חוויה קשה במהלך לימודיו, בין היתר, על רקע יהדותו. הנאשם עלה לישראל בשנת 2002 והתקשה להיקלט בארץ. הוא לא נמצא מתאים לשרת בצה"ל והופטר משירות בעקבות זאת. הוא נקלט במסגרות לימוד חרדיות ועבד בעבודות מזדמנות, עד לעבודתו האחרונה משנת 2017 בה מחזיק עד היום. הנאשם אובחן כסובל מבעיה פסיכיאטרית, והוא מטופל תרופתית (על-כך בהמשך). לנאשם אין הרשעות קודמות. הנאשם תיאר לשירות המבחן את חוויותיו באירוע נשוא כתב האישום, והגם שנטל אחריות למעשה והביע עליו חרטה, הדגיש כי התגונן מפני תוקפנות המתלונן. שירות המבחן עיין בחוות הדעת שהוגשה בתיק זה, ומסקנות הפסיכיאטר עולות בקנה אחד עם התרשמות שירות המבחן מאישיותו של הנאשם, לרבות נטייה להתפרצויות אלימות. הנאשם הציג לשירות המבחן אישור על עובדת היותו משולב בטיפול פסיכיאטרי במסגרת הקהילה, והביע שביעות רצון מהטיפול. שירות המבחן סבר כי ניתן לשלב את הנאשם בטיפול בהקשר של שליטה בכעסים ומניעת אלימות, והנאשם הביע נכונות לכך. על סמך מכלול הנתונים, שירות המבחן מעריך כי נשקפת מן הנאשם רמת סיכון בינונית להישנות התנהגות אלימה, וכי טיפול בתחום השליטה בכעסים עשוי להפחית רמת סיכון זו. לנוכח מכלול נתוניו של הנאשם, ביניהם מצבו הנפשי ונכונותו לטיפול המוצע, המליץ שירות המבחן לסיים את ההליך בהטלת של"ץ בהיקף 150 שעות במסגרת בית אבות "נווה שמחה" בירושלים, הטלת מאסר על-תנאי, פיצוי למתלונן וצו מבחן.

חוות דעת פסיכיאטרית

הפסיכיאטר המחוזי בדק את הנאשם ובחוות דעתו, גולל את קורותיו, כשהנתונים העולים ממנה בהקשר זה, מקבילים לאלו שהציג שירות המבחן, בדגש על קשיי הקליטה של הנאשם בארץ. בהתחשב בכך שהנאשם אובחן ע"י פסיכיאטר בקהילה, והנאשם מקבל טיפול פסיכיאטרי לאורך שנים, סבר הפסיכיאטר ד"ר ארגו, כי מתקיימת בעניינו של הנאשם אבחנה מבדלת שבין ספקטרום פסיכוטי לבין הפרעת אישיות מצבר A. יחד עם זאת, ד"ר ארגו הסתייג באבחנתו, וסבר כי יש לבצע בדיקה מקיפה במסגרת הסתכלות, על-מנת להגיע למסקנות חותכות יותר. כאמור, הנאשם סירב להצעת הפסיכיאטר, מן הטעם שהוא מטפל באשתו ובילדיו ואינו פנוי לביצוע הבדיקה בהסתכלות.

טיעונים לעונש

הצדדים לא הגיעו להסכמה עונשית.

מחד, המאשימה טוענת כי יש להטיל על הנאשם מאסר קצר של 4 חודשים לנוכח מתחם ענישה נטען שבין מאסר בעבודות שירות ל-18 חודשי מאסר.

מאידך, הסניגור טוען כי ניתן להסתפק בהמלצת שירות המבחן לנוכח נסיבותיו הקשות של הנאשם.

קביעת מתחם הענישה - מתחם הענישה צריך להתייחס לעקרון ההלימה, הנוגע ליחס לערך החברתי המוגן, מידת הפגיעה בו, מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה.

אשר לערך המוגן - המדינה מחויבת לשמור על שלום גופו ונפשו של כל אדם. עבירות מסוג זה חותרות תחת ערך מוגן זה, המתיישב עם זכותו הבסיסית של אדם לשלום גופו ונפשו. הנזק הנגרם כתוצאה מעבירות אלימות, הוא פגיעה בגוף, בנפשו, בביטחונו ואף בקניינו של אדם. בעניינו בולטת העובדה שהנהג המתלונן נותן שירות לציבור, וכתוצאה ממחלוקת בעניין השירות שניתן, אירע האירוע האלים והמתלונן נחבל. לכן מידת הפגיעה בערך היא בינונית.

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה, לפי סעיף 40ט' לחוק העונשין - בין הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש לשקול את אלה, לעניין קביעת המתחם: אין מדובר בעבירה מתכוננת אלא ביציאה מכלל שליטה של יוכוח בין הנאשם למתלונן; הנאשם, סובל מתחלואה נפשית, ויש לכך השפעה על התנהגותו, כעולה מהתסקיר ומחוות הדעת הפסיכיאטרית - זוהי נסיבה מקלה שיש בה להעיד על קושי של הנאשם לשלוט בעצמו בשל בעייתו הפסיכיאטרית, אך אין מדובר בקרבה לסייג האחריות הפלילית; בפועל המתלונן נחבל כך שנגרם לו נזק הן פיזי והן טראומה נפשית; התוצאה יכולה הייתה להיות גרועה בהרבה; בכל מקרה, נקיטת אלימות עקב ויכוח אינה לגיטימית ואין להצדיקה, ובוודאי שהנאשם צריך היה לדעת שמדובר במעשה פסול.

מדיניות הענישה הנוהגת - הפסיקה בעבירה של תקיפה חבלנית מגוונת, ומנעד הענישה רחב, בהתאם לנסיבות כל מקרה וכל עושה. בעפ"ג (נצרת) 10722-08-15 **אלול** נ' **מ"י** (מיום 18.2.2016) אושר מתחם שבין מאסר קצר בעבודות שירות עד 10 חודשים בנסיבות חמורות יותר של הכאת אדם בבאר בחפץ כהה; ברע"פ 3021/16 **לזובסקי** נ' **מ"י** (מיום 19.4.2016) אושר עונש של חודשיים מאסר בעבודות שירות על-סמך מתחם שבין מאסר על-תנאי ל-8 חודשי מאסר, בנסיבות חמורות ממקורנו - גרימת קרע בעור התוף בעקבות סטירה חזקה למתלונן; בעפ"ג (נצרת) 69615-07-17 **נוסקוב** נ' **מ"י** (מיום 19.10.2017) התקבל ערעור על הטלת עונש של 10 חודשי מאסר, שהומרו ב-6 חודשי מאסר בעבודות שירות, בגין אירוע של אגרוף בפניו של אדם, שהסתיים בשבר ותפרים. הנאשם שם היה אדם בעל עבר פלילי שעבר תהליך שיקום.

מתחם הענישה - עניינו הרואות, כי בנסיבות חמורות יותר, כשתוצאות אירועים היו חמורים יותר ואף דובר בנאשמים בעלי עבר פלילי, תיקים הסתיימו בענישה הכולל רכיב של עבודות שירות. לפיכך, בנסיבות מקורנו, כנגזרת לקולא מהפסיקה שהבאתי, ניתן לקבוע מתחם שבין של"ץ ומאסר על-תנאי עד 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה לפי סעיף 40י"א לחוק העונשין - ניתן לתת משקל לנסיבות הבאות שאינן קשורות בביצוע העבירה, במסגרת גזירת העונש בתוך המתחם: מדובר בנאשם ללא עבר פלילי, נשוי ואב ל-3 ילדים קטנים, כשאשתו נסמכת ביטוח לאומי, והוא עצמו סובל מבעיה נפשית בה הוא מטפל לאורך שנים - שליחתו למאסר ואף לעבודות שירות, תהא בלתי מדתית בנסיבות העניין, ותפגע בפרנסתו, בהיותו המכלכל העיקרי של המשפחה;

הנאשם נטל אחריות למעשים, גם אם לא מלאה, לנוכח גרסתו. אלא שבצד זאת הוא הכיר בכך שחטא, והכיר בצורך שלו בטיפול בתחום שליטה בכעסים - והדבר מכהה את משמעות אי-נטיילת האחריות ויש לזקוף זאת לזכותו.

המיקום במתחם - בנסיבות אלו, יש למקם את הנאשם בחלק התחתון של המתחם, ולאמץ את המלצת שירות המבחן.

גזירת הדין

לפיכך, אני מחליט לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 3 חודשי מאסר, שלא ירוצו אלא אם יעבור הנאשם בתוך שנתיים מהיום כל עבירת אלימות, לרבות איומים;

ב. 150 שעות שירות לתועלת הציבור (של"ץ), אשר ירוצו החל מיום 8.9.2019 מיום בבית אבות "נווה שמחה" בירושלים על-פי התוכנית שהכין שירות המבחן ובפיקוחו. הנאשם הוזהר כי אי-קיום צו השל"ץ באופן משביע רצון עלול להביא להפקעת הצו ולדין מחודש בשאלת גזר הדין הראוי לרבות הרשעה והטלת מאסר בפועל;

ג. צו מבחן לתקופה של 18 חודשים מהיום. במהלך תקופה זו הנאשם מחויב בשיתוף פעולה עם שירות המבחן, כאשר מובהר כי הפרת הצו תוכל להביא לפתיחה מחודשת של המשפט וגזירת עונשו של הנאשם, לרבות עונש מאסר.

ד. פיצוי למתלונן, ע"ת 1, בסך 1,500 ש"ח. הפיצוי ישולם ב-10 תשלומים החל מיום 1.8.2019, וב-1 לכל חודש רציף ועוקב. אי עמידה בתשלום מי מהתשלומים תביא לפירעון מיידי של הפיצוי ולתוספת הפרשי הצמדה וריבית פיגורים כחוק;

זכות ערעור כחוק לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ד' תמוז ד' תמוז תשע"ט, 07 יולי 2019, במעמד הצדדים.